

**Zagrozenie stwarzane dla srodowiska
przez chlorowcopochodne
weglowodorow alifatycznych nalezacych
do substancji zubozaajacych warstwe
ozonowa, szczegolne uregulowania
prawne (komplementarne do REACH) dot.
postepowania z tymi substancjami oraz
wskazowki dla organow nadzoru
odnosnie wykonywania kontroli
producentow, importerow i dalszych
uzytkownikow w przedmiotowym
zakresie.**

Autor: Przemyslaw Olszaniecki

Miejsce pracy: Glowny Inspektorat Ochrony Srodowiska

**Opiekun:
Anna Palaszewska-Tkacz**

Łódź, 2007

Przygotowanie 2-semestralnego programu studiow podyplomowych z zakresu REACH i zwiazanej z nim problematyki, w tym toksykologii, ekotoksykologii i oceny ryzyka oraz ich pilotażowe przeprowadzenie dla 20 pracownikow instytucji odpowiedzialnych za ich nadzór nad obrotem chemikaliami w Polsce (Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Handlowej, Państwowej Inspekcji Pracy, Inspekcji Ochrony Srodowiska) w ramach projektu finansowanego ze Środków Przejściowych 2004/016-829.02.01 „Przygotowanie do wdrozenia pakietu legislacyjnego REACH”. TF2004/016-829.02.01.02

Streszczenie

Wspólnym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego stwarzanym przez grupę chlorowcopochodnych węglowodorów alifatycznych, z których, pod wpływem promieniowania UV, uwolniony zostaje aktywny rodnik chloru lub bromu, jest destrukcyjne działanie na stratosferyczną warstwę ozonową. Większość substancji zubożających warstwę ozonową (SZWO) nie stwarza jednak bezpośrednich zagrożeń dla innych komponentów środowiska i dla zdrowia człowieka, posiadając jednocześnie atrakcyjne właściwości (trwałość, brak aktywności chemicznej, niewywoływanie korozji, brak rozpuszczalności w wodzie), dlatego wykorzystywano je szeroko, głównie w chłodnictwie i do gaszenia pożarów.

Po udowodnieniu przez naukowców ich bezpośredniej roli sprawczej w niszczeniu ozonu, zaczęto stopniowo poddawać ich produkcję, obrót i stosowanie, coraz ściślejszej reglamentacji. Przepisy odnośnie tych ograniczeń pojawiły się na poziomie międzynarodowym, Wspólnoty Europejskiej oraz krajowym na długo przed pierwszymi projektami rozporządzenia REACH, z którymi powinny być komplementarne, jednakże w obszarze pojęciowym konieczne jest ujednoczenie niektórych terminów.

Zestawiono przepisy ogólne dotyczące chemikaliów ze szczegółowymi uregulowaniami w zakresie substancji zubożających warstwę ozonową. Następnie zaprezentowano zadania Inspekcji Ochrony Środowiska wynikające z REACH, przyjęte przez Komitet Europejski Rady Ministrów RP i przekazano wskazówki, jak wykonywać te zadania wśród każdej różnych rodzajów podmiotów wykorzystujących w swej działalności SZWO, pamiętając równolegle o nadzorze nad wypełnianiem przez te jednostki obowiązków wynikających z przepisów szczegółowych.

W ostatniej części zasygnalizowano, w jaki sposób identyfikować substancje zubożające warstwę ozonową przy pomocy metod fizycznych oraz różnych systemów klasyfikacji i oznakowania.

Słowa kluczowe:

ozon, substancje zubożające warstwę ozonową (SZWO), rozporządzenie REACH

Cel pracy

Celem pracy jest przedstawienie specyficznej grupy substancji chemicznych – chlorowcopochodnych węglowodorów alifatycznych należących do substancji zubożających warstwę ozonową – i zagrożeń, jakie w wyniku procesów, którym podlegają, stwarzają dla środowiska, a przez to i zdrowia ludzi.

Autor chciał też pokazać, że tylko szczegółowe uregulowania prawne dotyczące postępowania z powyższymi substancjami we Wspólnocie Europejskiej i w Polsce mogą zapewnić właściwą kontrolę nad nimi organów władzy różnego szczebla nad w celu ochrony ludzi i środowiska przed zagrożeniami, jakie niosą ze sobą te substancje.

Na końcu opracowania zamieszczono zestaw zagadnień, które powinien przeanalizować inspektor ochrony środowiska podczas dokonywania kontroli poszczególnych rodzajów podmiotów mających do czynienia z substancjami zubożającymi warstwę ozonową. Wskazówki te sporządzono w postaci listy pytań ([rozdz. 7 i 8](#)). Autor wierzy, że będzie to pomocne dla inspektorów dokonujących kontroli w podmiotach gospodarczych używających bądź obracających substancjami zubożającymi warstwę ozonową.

7. Wskazówki dotyczące kontroli importerów, eksporterów i dealerów SZWO oraz produktów i urzędzeń zawierających substancje kontrolowane

Wymaga podkreślenia, że chociaż znacznie spada liczba odnotowywanych przypadków legalnego obrotu substancjami kontrolowanymi zarówno wewnątrz Unii Europejskiej, jak i pomiędzy RP a krajami nienależącymi do „25”, związana ze stopniowo wprowadzanymi ograniczeniami zarówno w samym obrocie SZWO jak i dozwolonymi sposobami stosowania tych substancji, to handel substancjami kontrolowanymi nadal się odbywa przez terytorium Polski. Co więcej, w związku z wciąż wysokimi kosztami zamiany lub wycofywania z obiegu na mocy przepisów obowiązujących po przystąpieniu Polski do Wspólnoty Europejskiej, czynników chłodniczych i gaśniczych stanowiących SZWO, jak również z próbami skorzystania z niedostosowania służb kontrolnych do nowej sytuacji prawnej (brak możliwości fizycznego sprawdzania zawartości pojemników z czynnikami chłodniczymi, gaśniczymi i innymi, które mogą zawierać SZWO), handel ten może mieć również formy nielegalne.

W miarę wchodzenia w życie kolejnych nowych obowiązków dla przedsiębiorców obracających wszelkimi chemikaliami wynikających z harmonogramu wdrażania

poszczególnych zapisów rozporządzenia REACH, konieczne będzie zwracanie podczas kontroli uwagi również na te aspekty działania podmiotów.

7.1 Podmiot kontroli

W związku z ww. stanem rzeczy planując kontrole należy zwrócić uwagę, aby objąć działaniami inspekcyjnymi:

- ✓ Podmioty, które w przeszłości dokonywały obrotu SZWO z zagranicą
 - ✓ lista takich jednostek prowadzących działalność w 2003 r. znajduje się w [załączniku I](#)
 - ✓ Podmioty, które obecnie znajdują się na liście KE potencjalnych importerów/eksporterów HCFCs i bromku metylu
- 1) lista jednostek prowadzących taką działalność w latach 2004-2005 znajduje się w [załączniku II](#)
- Podmioty, które zajmują się importem, eksportem i pośrednictwem w obrocie: gazami technicznymi (szczególnie wykorzystywanymi jako czynniki chłodnicze), rozpuszczalnikami, środkami ochrony roślin, aerozolami technicznymi, piankami i systemami do produkcji pianek, sprzętem chłodniczym, klimatyzacyjnym i p-poż.)

Ww. listy zawierają spis podmiotów wg stanu na koniec roku 2004, jednak, zgodnie z pismem z dnia 18 kwietnia 2005 r. skierowanego przez GIOŚ do kierownika BOWO i ustnej odpowiedzi udzielonej przez niego przedstawicielowi Departamentu Inspekcji i Orzecznictwa GIOŚ, Wojewódzcy Inspektorzy Ochrony Środowiska będą mieli na życzenie dostęp do bazy danych BOWO, zawierającej aktualny wykaz jednostek obracających SZWO.

7.2 Przedmiot kontroli

Poniżej zamieszczono listy pytań kontrolnych, które pogrupowano w zależności od podmiotu kontroli:

7.2.1 Importerzy substancji kontrolowanych

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

- ✓ Czy importer posiada ważną licencję wydaną przez KE [[art. 4, 6 Rozporządzenia](#)]?
- ✓ Czy ma potwierdzony przez służby celne dokument stwierdzający przywóz **HCFCs** lub **bromku metylu**
- ✓ (import innych SZWO jest zabroniony poza specjalnymi przypadkami, o których wspomniano w [rozdz. 5.3](#))

- Czy zaimportowane **HCFCs** zostały sprzedane z przeznaczeniem do celu określonego w licencji – obecnie można je stosować tylko do serwisowania urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych [[art. 5 Rozporządzenia](#)] ?
- Czy zaimportowana ilość **HCFCs** była przesyłana od importera poprzez pośredników do końcowego użytkownika wyłącznie przez firmy serwisujące urządzenia chłodnicze lub klimatyzacyjne [[art. 9.1 Ustawy](#)]?
- Czy zaimportowany **bromek metylu** został sprzedany fumigatorom uprawnionym do stosowania go do celów krytycznych [[art. 4\(2\) Rozporządzenia](#)]?
- Czy cała ilość zaimportowanego **bromku metylu** dotarła od importera do ostatecznego odbiorcy stosującego go do fumigacji?
- ✓ Lista wszystkich fumigatorów znajduje się w [załączniku III](#)
 - ☞ Lista fumigatorów uprawnionych do stosowania bromku metylu do celów krytycznych wraz z przysługującymi im ilościami może być udostępniona przez Ministerstwo Środowiska
- ✓ Czy wprowadzając SZWO do obrotu importer **HCFCs** lub **bromku metylu** wywiązał się z obowiązku ewidencji wynikającego z [art. 5 Ustawy](#) (łącznie z podaniem NIP lub numeru świadectwa kwalifikacji kupującego wynikającego z art. 16 *Ustawy*¹⁾) oraz w przypadku CH₃Br obowiązku dodatkowego oznakowania pojemników zawierających bromek metylu?
- ✓ Wzory formularzy ewidencji, oznakowania pojemników i świadectwa kwalifikacji znajdują się w Rozporządzeniach Ministra Gospodarki i Pracy, wymienionych w [rozdz. 7](#)
 - Czy importer wywiązał się z obowiązku opłaty za wprowadzanie do obrotu s.k. [[art. 18 Ustawy](#)] oraz raportowania do KE (z kopią do odpowiednich władz polskich) o zaimportowanych ilościach **HCFCs** lub **bromku metylu** ?
 - Czy importer posiada świadectwo kwalifikacji uprawniające go do prowadzenia obrotu SZWO [[art. 9 ust. 1 Ustawy](#)]?
 - Czy importer wprowadzał do obrotu SZWO w pojemnikach wielorazowego użytku [[art. 16\(4\) Rozporządzenia](#)]?
 - Czy (niezależnie od kopii wykorzystanych licencji) importer posiada kopie innych (standardowych) dokumentów celnych {SAD, Lista Ładunkowa [Packing List], Certyfikat Pochodzenia, Certyfikat Jakości, Faktury [wysyłkowa/handlowa]} ?
 - ✓ Czy dane zawarte w poszczególnych dokumentach i w licencji są ze sobą zgodne i czy kod celny odpowiada nazwie zaimportowanej substancji?

Czy oryginalne oznakowanie na pojemnikach zawierające nazwę chemiczną i/lub handlową substancji, symbole ASHRAE, CAS i/lub UN ([patrz: rozdz. 7](#)), nazwa producenta są zgodne z danymi w dokumentacji celnej?

UWAGA: negatywna odpowiedź na któreś z powyższych pytań może oznaczać przypadek nielegalnego importu SZWO, który należy szczegółowo zbadać!!

Szczególnie często zdarza się przemyt substancji CFCs i HCFCs jako czynników chłodniczych pod nazwą ich zamiennika - substancji HFC-134-a nie należącej do SZWO

Przepisy wynikające z REACH

- Czy importer wywiązał się z obowiązku zarejestrowania każdej substancji importowanej w jej postaci własnej lub też w preparacie albo wyrobie w ilości ≥ 1 tony/rok [art. 5] i przedłożył dokumenty rejestracyjne odpowiadające parametrom jego importu?
 - ✓ Uwaga: należy pamiętać o okresach przejściowych dla obowiązku rejestracji, jeśli importer dokonał rejestracji wstępnej
- Czy importer przestrzega wszelkich ograniczeń dotyczących wprowadzania do obrotu substancji, jakie określono w załącznikach XVI i XVII (dot. tetrachlorku węgla, 1,1,1,-trichloroetanu oraz innych SZWO, jeśli jakaś z s.k. tam by się znalazła)?
- Czy złożył wniosek o zezwolenie na stosowanie substancji wymienionych w załączniku XIV (jeśli jakaś z s.k. tam by się znalazła)?
- Czy zbiera i udostępniania istniejące informacje dotyczące właściwości substancji, generuje nowe i proponuje generowanie nowych informacji tego rodzaju oraz przygotowuje dossier techniczne?
- Czy przygotowuje oceny bezpieczeństwa chemicznego, raporty bezpieczeństwa chemicznego, w tym, kiedy to właściwe (dot. tetrachlorku węgla, 1,1,1,-trichloroetanu, bromku metylu, 1,1-dichloro-1-fluoroetanu) opracowuje scenariusze narażenia (≥ 10 ton rocznie na importera)?
- Czy wprowadza odpowiednie środki zarządzania ryzykiem (ang. *Risk Management Measures – RMM*) na potrzeby własne zgodnie z art. 37 ust. 5 i 6?
- Czy dokonał właściwej klasyfikacji i oznakowania substancji kontrolowanej, uzgodnił ją z innymi rejestrującymi i zgłaszającymi tę substancję do wykazu klasyfikacji i oznakowania substancji oraz czy dokonał zgłoszenia/zarejestrowania w Agencji

substancji w celu umieszczenia jej w wykazie dotyczącym klasyfikacji i oznakowania; czy dokonał, kiedy to konieczne aktualizacji ww. informacji?

- Czy przygotował i dostarczył dalszym użytkownikom i dystrybutorom kart charakterystyki dla substancji i preparatów zgodnie z wymaganiami art. 31 i załącznika II?
- Czy zaleca stosowanie odpowiednich środków zarządzania ryzykiem (RMM) w kartach charakterystyki?
- Czy informuje o scenariuszach narażenia opracowanych w ramach oceny bezpieczeństwa chemicznego w formie załącznika do karty charakterystyki (jeśli importuje ≥ 10 ton rocznie)?
- Czy przygotowuje i dostarcza dalszym użytkownikom i dystrybutorom informacji o substancjach kontrolowanych niesklasyfikowanych zgodnie z wymaganiami art. 34?
- Czy ustosunkowuje się do jakiegokolwiek decyzji wymagającej dalszych informacji podjętej w wyniku przeprowadzenia procesu oceny?
- Czy nie utrudnia dostępu do informacji niemających charakteru poufnego odnoszących się do jego udziału w obrocie substancjami przez okres min. 10 lat od zaprzestania jego działalności zgodnie z art. 36?

7.2.2 Eksporterzy substancji kontrolowanych

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

- ✓ Czy eksporter posiada dokument EAN potwierdzający rejestrację na stronie KE [\[art. 12\]](#)?
- ✓ Czy eksporter wywiązał się z obowiązku raportowania do KE [\[art. 19 Rozporządzenia\]](#)?
 - Czy eksporter wpisał do ewidencji informację o numerze świadectwa kwalifikacji osoby lub NIP podmiotu, z którym dokonał obrotu SZWO [\[art. 16 Ustawy\]](#)?
- ✓ Czy eksporter posiada świadectwo kwalifikacji uprawniające go do prowadzenia obrotu SZWO?
- ✓ Czy eksporter wywiązał się z obowiązku prowadzenia ewidencji SZWO?
 - Czy w przypadku, gdy eksporter posiada w wykazie magazynowym SZWO lub jego zamiennik (szczególnie HFC-134-a) oznakowanie na pojemnikach jest zgodne z danymi w dokumentach celnych?

UWAGA: negatywna odpowiedź na powyższe pytania może oznaczać przypadek obrotu substancją kontrolowaną pochodzącą z nielegalnego importu lub obrotu

wewnątrzspółnotowego przy użyciu dokumentacji celnej przeznaczonej dla innej substancji, np. HFC-134-a!!

7.2.3 Dealerzy¹ substancji kontrolowanych

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

- Czy dealer posiada świadectwo kwalifikacji uprawniające go do prowadzenia obrotu SZWO?
- Czy dealer wpisał do ewidencji informację o numerze świadectwa kwalifikacji osoby lub NIP podmiotu, z którym dokonał obrotu SZWO ?
- ✓ Czy dealer wprowadzający SZWO do obrotu wywiązał się z obowiązku ewidencji SZWO?
 - Czy eksporter wpisał do ewidencji informację o numerze świadectwa kwalifikacji osoby lub NIP podmiotu, z którym dokonał obrotu SZWO?
 - Czy dealer wywiązał się z obowiązku opłaty za wprowadzanie do obrotu SZWO (jeśli sam sprowadzał SZWO z krajów „25”)?
- ✓ Czy dealer dokonujący przywozu/wywozu SZWO z/do kraju członkowskiego UE wypełnił druk INTRASTAT?
 - Czy dane w druku INTRASTAT są zgodne z fakturą i oznakowaniem pojemników?
- ✓ Wzory druków INTRASTAT znajdują się w [załączniku IV](#)
 - Czy w przypadku, gdy dealer posiada w wykazie magazynowym SZWO lub jego zamiennik (szczególnie HFC-134-a) oznakowanie na pojemnikach jest zgodne z danymi w druku INTRASTAT bądź dokumentacji kupna-sprzedaży?

UWAGA: negatywna odpowiedź na powyższe pytania może oznaczać przypadek obrotu substancją kontrolowaną pochodzącą z nielegalnego importu lub obrotu wewnątrzspółnotowego przy użyciu dokumentacji dla innej substancji, np. HFC-134-a!!

Przepisy wynikające z REACH dot. dealerów nie będących dalszymi użytkownikami (o obowiązkach poszczególnych dalszych użytkowników SZWO jest mowa w rozdz. 8)

- Czy dealer dostarcza odbiorcy, który jest dalszym użytkownikiem lub innym dystrybutorem substancji kontrolowanej zaktualizowaną kartę charakterystyki?

¹ Dealer – pojęcie przyjęte w środowisku osób zajmujących się czynnikami chłodniczymi należącymi do s.k., oznacza osobę wprowadzającą do obrotu SZWO, w rozumieniu przepisów rozporządzenia REACH może ta osoba należeć zarówno do kategorii dalszych użytkowników, jak i dystrybutorów

- ✓ gdy substancja kontrolowana spełnia kryteria klasyfikacji jako niebezpieczne, zgodnie z dyr. 67/548/EEC lub 1999/45/EC (dot. tetrachlorku węgla, 1,1,1,-trichloroetanu, bromku metylu, 1,1-dichloro-1-fluoroetanu)
- ✓ na żądanie odbiorcy gdy preparat (mieszanina SZWO) spełnia odpowiednie warunki i zawiera
 - ☞ substancję, która stwarza zagrożenie dla zdrowia ludzkiego lub środowiska w stężeniach wynoszących osobno: co najmniej 1% wag. w przypadku preparatów nie występujących w postaci gazu lub co najmniej 0,2% obj. w przypadku preparatów występujących w postaci gazu lub
 - ☞ substancję, w przypadku której zostały określone we Wspólnocie NDS w środowisku pracy
- Czy dealer przekazuje w łańcuchu dostaw odpowiednie scenariusze narażenia oraz wykorzystuje wszelkie odpowiednie informacje umieszczone w karcie charakterystyki, którą mu dostarczono?
- Czy dealer przekazuje w łańcuchu dostaw zaktualizowane informacje zgodnie z art. 32 i 34?
- Czy dealer zapewnia pracownikom dostęp do informacji zgodnie z art. 35?
- Czy dealer przechowuje informacje zgodnie z art. 36?

7.2.4 Importerzy i dealerzy produktów oraz urządzeń, które mogą zawierać SZWO

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

- Czy importer (lub dealer, jeśli sam sprowadzał produkty zawierające SZWO z UE) wywiązał się z obowiązku ich oznakowania w momencie wprowadzenia do obrotu?
- Jakie SZWO zawierały zaimportowane lub wprowadzane do obrotu produkty? Czy istnieje dokumentacja celna bądź druk INTRASTAT?
 - ✓ Obrót w Polsce produktami zawierającymi CFCs (z wyjątkiem zastosowań nieodzownych), sprzętem chłodniczym i klimatyzacyjnym zawierającym dowolne SZWO, a także spienionymi tworzywami (oraz wyrobami z tych tworzyw) zawierającymi dowolne SZWO, jest zakazany na mocy [art. 17 Ustawy](#)
 - ✓ Import produktów zawierających CFCs, halony, tetrachlorek węgla, 1,1,1-trichloroetan i HBFCs jest zakazany (z wyjątkiem zastosowań nieodzownych CFCs i krytycznych halonów) jest zakazany na mocy [art. 4\(6\) Rozporządzenia](#)

- ✓ Wprowadzanie do obrotu na terytorium UE produktów zawierających SZWO z krajów niebędących stronami PM jest zakazane na mocy art. 9 Rozporządzenia

Przepisy wynikające z REACH

- Czy importer (lub dealer, jeśli sam sprowadzał produkty zawierające SZWO z UE) przestrzega wszelkich ograniczeń dotyczących produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania substancji, jak określono w załącznikach XVI i XVII (dot. tetrachloru węgla, 1,1,1,-trichloroetanu oraz innych SZWO, jeśli jakaś z s.k. tam by się znalazła)?
- Czy złożył wniosek o zezwolenie na stosowanie substancji wymienionych w załączniku XIV? (jeśli jakaś z s.k. tam by się znalazła)
- Czy, jeżeli zamierzone jest uwolnienie substancji kontrolowanej w normalnych lub w racjonalnie przewidywalnych warunkach jej stosowania, importer dokonał rejestracji substancji w wyrobie (produkcie wg. nomenklatury z przepisów o SZWO)?
 - ✓ progowa wartość tonażu powodująca obowiązek rejestracji ≥ 1 tony rocznie dla danego importera dla danej substancji łącznie w wyrobach
- Czy w dokumentach przekazanych do rejestracji zawarł informację o zastosowaniach tej substancji oraz ew. o sposobie użycia substancji na potrzeby własne? [art. 7 ust. 4 pkt e)]
- Czy, jeżeli niewymagana jest rejestracja s.k. w wyrobie to dokonano jej zgłoszenia w przypadku, kiedy spełnione są następujące warunki:
 - ✓ substancja wzbudzająca bardzo duże obawy (należy do tzw. SVHC, czyli z zał. XIV)
 - ✓ zawartość ≥ 1 tony/ rok substancji w dla danego importera łącznie w wyrobach
 - ✓ stężenie SVHC $> 0,1\%$ (wag.)
- Czy importer przestrzega wszelkich ograniczeń dotyczących wprowadzania do obrotu substancji w wyrobie, jakie określono w załącznikach XVI i XVII (dot. tetrachloru węgla, 1,1,1,-trichloroetanu oraz innych SZWO, jeśli jakaś z s.k. tam by się znalazła)?
- Czy złożył wniosek o zezwolenie na stosowanie substancji w wyrobie wymienionych w załączniku XIV (jeśli jakaś z s.k. tam by się znalazła)?

- Czy przygotowuje oceny bezpieczeństwa chemicznego, raporty bezpieczeństwa chemicznego, w tym, kiedy to właściwe (dot. tetrachlorku węgla, 1,1,1,-trichloroetanu, bromku metylu, 1,1-dichloro-1-fluoroetanu) opracowuje scenariusze narażenia (kiedy importuje ≥ 10 ton substancji rocznie)?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających przekazania dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny (obowiązuje jedynie dla substancji zarejestrowanych)?
- Czy importer lub dealer dostarcza odbiorcy wyrobów informacji zgodnie z art. 33?
- Czy nie utrudnia dostępu do informacji niemających charakteru poufnego odnoszących się do jego udziału w obrocie substancjami przez okres min. 10 lat od zaprzestania jego działalności zgodnie z art. 36?

7.2.5 Eksporterzy produktów oraz urządzeń, które mogą zawierać SZWO lub ich zamienniki

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

- Jakie SZWO zawierały eksportowane produkty? Czy istnieje dokumentacja celna?
 - ✓ Eksport produktów zawierających CFCs, halony, tetrachlorek węgla, 1,1,1-trichloroetan i HBFCs jest zakazany na mocy art. 11 Rozporządzenia z następującymi wyjątkami:
 - z przeznaczeniem do zastosowań nieodzownych lub krytycznych oraz dla krajów rozwijających się
 - produkty zawierające pianki izolacyjne i integralne wyprodukowane z użyciem CFCs poza: urządzeniami chłodniczymi i klimatyzacyjnymi lub wyrobami które je zawierają
- Czy uzyskano autoryzację eksportu produktów zawierających halony do celów krytycznych wydaną przez KE po potwierdzeniu zgodności z wymaganiami art. 11(d) Rozporządzenia przez właściwe władze krajowe.

8. Wskazówki dotyczące kontroli użytkowników SZWO oraz produktów, urządzeń i instalacji zawierających substancje kontrolowane

Używanie sprzętu zawierającego substancje zubożające warstwę ozonową jest bardzo powszechne. Niemal każda firma posiadająca siedzibę poza lokalem mieszkalnym ma na swoim wyposażeniu urządzenia klimatyzacyjne oraz chłodnicze lub rozbudowane instalacje do tego służące. Większość takich urządzeń lub instalacji była wyprodukowana z użyciem

SZWO jako czynnika chłodniczego. Używanie samych SZWO (niezawartych w urządzeniach bądź instalacjach) jest już mniej rozpowszechnione, ale istnieją gałęzie przemysłu, w których ma miejsce wykorzystywanie substancji kontrolowanych.

8.1 Podmiot kontroli

Poniżej wymieniono **potencjalnych użytkowników SZWO**:

- ✓ jednostki wykorzystujące SZWO do zastosowań laboratoryjnych i analitycznych (LABAN)
- ✓ producenci aerozoli kosmetycznych, technicznych, medycznych, w tym producenci aerozoli przeciwastmatycznych (MDI)
- ✓ producenci chloru (czynnik ułatwiający procesy chemiczne)
- ✓ producenci tarflenu (substrat w procesach chemicznych)
- ✓ producenci urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych
- ✓ producenci pianek
- ✓ producenci urządzeń gaśniczych (firma *Obrum-Gliwice*)
- ✓ producenci i użytkownicy rozpuszczalników
- ✓ **serwisanci** urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych oraz przeciwpożarowych
- ✓ **fumigatorzy** gleby oraz obiektów (młynów, magazynów, przetworni żywności) i produktów (suszonych ziół, grzybów, ziaren zbóż, ziaren kawowych) używający do fumigacji bromku metylu

Poniżej wymieniono potencjalnych **użytkowników produktów, urządzeń i instalacji**, które mogą zawierać SZWO:

- ✓ sklepy, przetwornie, przechowalnie, magazyny i hurtownie żywności, chłodnie, wojsko itd.
- ✓ w urządzeniach i instalacjach chłodniczych i klimatyzacyjnych (potencjalnie zawierających CFCs i HCFCs)
- ✓ muzea, szpitale, centra komputerowe, wojsko, lotnictwo cywilne, żegluga morska i rzeczna
- ✓ w urządzeniach i instalacjach gaśniczych (potencjalnie zawierających halony)
- ✓ producenci systemów do produkcji pianek poliuretanowych (potencjalnie zawierających CFCs i HCFCs)
- ✓ wojsko
- ✓ w torpedach używanych w marynarce wojennej (mogą być konserwowane CFCs)

8.2 Przedmiot kontroli

Poniżej zamieszczono listy pytań kontrolnych, które inspektor kontrolujący użytkownika SZWO lub produktów, urządzeń i instalacji, które mogą zawierać SZWO powinien prześledzić. Pogrupowano je, jak poprzednio w zależności od podmiotu kontroli:

8.2.1. Podmioty użytkujące SZWO do zastosowań LABAN

Podczas kontroli podmiotu używającego SZWO do zastosowań LABAN (lista takich jednostek znajduje się w [załączniku V](#)) należy zbadać następujące kwestie:

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

- Czy rzeczywiście SZWO są użytkowane do zastosowań laboratoryjnych i analitycznych dozwolonych przez PM (lista tych zastosowań znajduje się w [załączniku VI](#))?
- Czy przestrzegany jest zakaz stosowania SZWO do następujących zastosowań zabronionych w Polsce od 1 maja 2004 r. [[art. 4\(4\) Rozporządzenia](#)]:
 - ✓ oznaczania zawartości olejów, tłuszczów, węglowodorów ropopochodnych w wodzie i ściekach
 - ✓ oznaczania zawartości smoły w materiałach nawierzchni drogowych
 - ✓ badania kryminologiczne linii papilarnych
- Czy prowadzona jest ewidencja dla każdej substancji kontrolowanej na oddzielnym formularzu?
- Czy oznakowano pojemniki zawierające substancje kontrolowane?
- Czy jest na pojemnikach etykieta?
- Czy na etykiecie znajdują się dodatkowe wymagane informacje:
 - ✓ SZWO przeznaczone wyłącznie do celów lab/anal
 - ✓ stopień czystości
 - ✓ zanieczyszczone/niezużyte SZWO podlegają regeneracji/unieszkodliwieniu

Przepisy wynikające z REACH

- ☞ Podczas kontroli podmiotów stosujących SZWO do celów LABAN należy w każdym przypadku sprawdzić, czy używane s.k. nie są wyłączone z całości przepisów REACH lub niektórych jego rozdziałów zgodnie z art. 2.
- ☞ Należy też sprawdzić czy zastosowania zdefiniowane wg nomenklatury przepisów dot. SZWO jako LABAN nie spełniają definicji badań naukowych i rozwojowych (art. 3, pkt 23): wszelkie doświadczenia naukowe, analiza lub

badania chemiczne przeprowadzane w kontrolowanych warunkach z użyciem substancji w ilości mniejszej niż 1 tona rocznie i wówczas nie podlegają wyłączeniu z rejestracji.

☞ Jeżeli jednak nie, to należy sprawdzić czy dany podmiot nie należy do kategorii dalszych użytkowników, a wtedy:

- Czy przestrzega wszelkich ograniczeń dotyczących stosowania substancji i preparatów, jak to określono w załącznikach XVI i XVII (dot. tetrachlorku węgla, 1,1,1,-trichloroetanu oraz innych SZWO, jeśli jakaś z s.k. tam by się znalazła)?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny (obowiązuje jedynie dla substancji zarejestrowanych)?
- Czy stosuje substancje, dla których udzielono zezwolenia, tak jak określono w zezwoleniu (ta informacja powinna znajdować się w karcie charakterystyki pochodzącej od dostawcy) lub czy złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na stosowanie substancji wymienionych w załączniku XIV?
- Czy wprowadza środki zarządzania ryzykiem określone w karcie charakterystyki?
- W przypadku otrzymania karty charakterystyki z załączonym scenariuszem narażenia czy:
 - ✓ jeżeli jego zastosowanie jest objęte scenariuszem narażenia, wprowadza środki zarządzania ryzykiem wg scenariusza narażenia, załączonego do karty charakterystyki?
 - ✓ jeżeli jego zastosowanie nie jest objęte załączonym do karty charakterystyki scenariuszem narażenia, poinformował o tym dostawcę (tzn. poinformował go o tym zastosowaniu w celu uzyskania statusu zidentyfikowanego zastosowania) i oczekuje na kartę charakterystyki ze zaktualizowanym scenariuszem narażenia lub przeprowadzi własną ocenę bezpieczeństwa chemicznego i utworzy RBCh (jeżeli jego tonaż ≥ 1 tony rocznie oraz stężenie substancji kontrolowanej w preparacie $> C_{gr}^{ii}$) i powiadomi Agencję?
- Czy przeprowadza ocenę ryzyka i zmniejsza ryzyko wynikające z występowania jakiegokolwiek czynnika chemicznego w miejscu pracy?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny?
- Czy przekazuje bezpośrednio do ich dostawców nowe informacje o zagrożeniach powodowanych przez substancję, a także informacje wywołujące

wątpliwości co do środków zarządzania ryzykiem określonych w kartach charakterystyki dla określonych zastosowań?

- Czy nie utrudnia dostępu do informacji niemających charakteru poufnego odnoszących się do jego udziału w obrocie substancjami przez okres min. 10 lat od zaprzestania jego działalności zgodnie z art. 36?

8.2.2. Podmioty produkujące aerozole

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

Podczas kontroli podmiotu używającego SZWO do produkcji aerozoli (producentem jest Glaxosmithkline-Poznań, Instytut Farmaceutyczny, Warszawa) należy zbadać następujące kwestie:

- Czy rzeczywiście CFCs są stosowane wyłącznie do produkcji aerozoli przeciwastmatycznych (MDI), a nie do produkcji innych typów aerozoli medycznych?
 - ✓ stosowanie CFCs do produkcji jakichkolwiek aerozoli z wyjątkiem aerozoli przeciwastmatycznych jest zabronione od 1996 r.
 - ✓ stosowanie HCFCs do produkcji jakichkolwiek aerozoli jest zabronione od 1.01.2004 r.
- Czy producent prowadzi ewidencję substancji kontrolowanych?
- Czy oznakowano zbiorniki zawierające CFCs?
- Czy oznakowano instalacje wykorzystywane do produkcji?

Przepisy wynikające z REACH

W związku z tym, że kontrolowane w tym przypadku podmioty należą do grupy dalszych użytkowników substancji kontrolowanych do wytwarzania leków, to zgodnie z art. 2 ust. 5 i 6 rozporządzenia REACH, są one wyłączone z przepisów zamieszczonych w tytułach II, IV, V, VI, VII. W związku z tym należy tylko dopilnować:

- Czy przestrzega wszelkich ograniczeń dotyczących produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania substancji i preparatów, jak to określono w załącznikach XVI i XVII (jeśli jakaś substancja z grupy CFC tam by się znalazła)?

8.2.3. Podmioty produkujące chlor

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

Podczas kontroli podmiotu używającego SZWO do produkcji chloru (s.k. jest CCl₄ uważany wówczas za czynnik ułatwiający procesy chemiczne – producentem jest ANWIL-Włocławek) należy zbadać następujące kwestie:

- ✓ Czy rzeczywiście tetrachlorek węgla jest stosowany wyłącznie do produkcji chloru?
- ✓ Czy producent prowadzi ewidencję substancji kontrolowanych?
- ✓ Czy oznakowano zbiorniki zawierające CCl₄?
- ✓ Czy oznakowano instalacje wykorzystywane do produkcji?

Przepisy wynikające z REACH

Ze względu na fakt, że CCl₄ jest czynnikiem ułatwiającym procesy chemiczne wg nomenklatury zawartej w przepisach dot. SZWO, czyli w rozumieniu REACH nie wchodzi do wytwarzanego wyrobu, ANWIL jest wyłącznie dalszym użytkownikiem. Z tego względu należy zbadać:

- Czy przestrzega wszelkich ograniczeń dotyczących stosowania tetrachloru węgla, jak to określono w załącznikach XVI i XVII?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny?
- Czy wprowadza środki zarządzania ryzykiem określone w karcie charakterystyki?
- W przypadku otrzymania karty charakterystyki z załączonym scenariuszem narażenia czy:
 - ✓ jeżeli jego zastosowanie jest objęte scenariuszem narażenia, wprowadza środki zarządzania ryzykiem wg scenariusza narażenia, załączonego do karty charakterystyki?
 - ✓ jeżeli jego zastosowanie nie jest objęte załączonym do karty charakterystyki scenariuszem narażenia, poinformował o tym dostawcę (tzn. poinformował go o tym zastosowaniu w celu uzyskania statusu zidentyfikowanego zastosowania) i oczekuje na kartę charakterystyki ze zaktualizowanym scenariuszem narażenia lub przeprowadzi własną ocenę bezpieczeństwa chemicznego i utworzy RBCh (jeżeli jego tonaż ≥ 1 tony rocznie oraz stężenie substancji kontrolowanej w preparacie $> C_{gr}$) i powiadomi Agencję?
- Czy przeprowadza ocenę ryzyka i zmniejsza ryzyko wynikającego z występowania jakiegokolwiek czynnika chemicznego w miejscu pracy?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny?

- Czy nie utrudnia dostępu do informacji niemających charakteru poufnego odnoszących się do jego udziału w obrocie substancjami przez okres min. 10 lat od zaprzestania jego działalności zgodnie z art. 36?

8.2.4. Podmioty produkujące tarflen

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

Podczas kontroli podmiotu używającego SZWO do produkcji tarflenu (s.k. jest HCFC-22 będący wówczas substratem w procesie chemicznym – producentem są Zakłady Azotowe Tarnów) należy zbadać następujące kwestie:

- Czy rzeczywiście HCFC-22 jest stosowany wyłącznie do produkcji tarflenu?
- Czy producent prowadzi ewidencję substancji kontrolowanych?
- Czy oznakowano zbiorniki zawierające HCFC-22?
- Czy oznakowano instalacje wykorzystywane do produkcji?

Przepisy wynikające z REACH

HCFC-22 będący substratem w procesie chemicznym prowadzącym do wytworzenia tarflenu nie jest obecny w tym produkcie, czyli nie jest substancją w wyrobie wg nomenklatury REACH, gdyż ulega reakcji i przemianie chemicznej. Nie jest też klasyfikowany jako substancja niebezpieczna, więc wystarczy zbadać:

- Czy podmiot przestrzega wszelkich ograniczeń dotyczących stosowania HCFC-22, jeśli takowe określono w załącznikach XVI i XVII?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny?
- Czy przeprowadza ocenę ryzyka i zmniejsza ryzyko wynikające z występowania jakiegokolwiek czynnika chemicznego w miejscu pracy?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny?
- Czy przekazuje bezpośrednio do ich dostawców nowe informacje o zagrożeniach powodowanych przez substancję?
- Czy nie utrudnia dostępu do informacji niemających charakteru poufnego odnoszących się do jego udziału w obrocie substancjami przez okres min. 10 lat od zaprzestania jego działalności zgodnie z art. 36?

8.2.5. Podmioty produkujące urządzenia chłodnicze i pianki

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

Podczas kontroli podmiotu używającego SZWO jako czynnika chłodniczego lub spieniającego izolację termiczną do produkcji urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych oraz jako czynnika spieniającego do produkcji pianek (s.k. jest wówczas zwykle HCFC-22) należy zbadać następujące kwestie:

- Czy wszystkie wyroby wyprodukowane z użyciem HCFC-22 zostały wyeksportowane poza UE lub są przeznaczone na eksport?
 - ✓ w związku z zakazem produkcji, rozbudowy i obrotu urządzeniami zawierającymi wodorochlorofluorowęglowodory i dopuszczeniem wyłącznie wytwarzania produktów przeznaczonych na wywóz do krajów, w których stosowanie HCFC w tych produktach jest nadal dozwolone [[art. 5\(5\) Rozporządzenia](#)]
- Czy producent pianek i urządzeń chłodniczych wykorzystujący jako surowiec systemy poliuretanowe przedstawił dowód (np. oświadczenie producenta, wynik analizy), że systemy nie zawierają SZWO?
- ✓ Czy producent prowadzi ewidencję substancji kontrolowanych?
- ✓ Czy oznakowano zbiorniki zawierające HCFC-22?
- ✓ Czy oznakowano instalacje wykorzystywane do produkcji?

Przepisy wynikające z REACH

- Czy przestrzega wszelkich ograniczeń dotyczących stosowania substancji i preparatów, jak to określono w załącznikach XVI i XVII (jeśli jakaś zastosowana s.k. tam by się znalazła)?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny (obowiązuje jedynie dla substancji zarejestrowanych)?
- Czy przeprowadza ocenę ryzyka i zmniejsza ryzyko wynikające z występowania jakiegokolwiek czynnika chemicznego w miejscu pracy?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny?
- Czy przekazuje bezpośrednio do ich dostawców nowe informacje o zagrożeniach powodowanych przez substancję?

- Czy nie utrudnia dostępu do informacji niemających charakteru poufnego odnoszących się do jego udziału w obrocie substancjami przez okres min. 10 lat od zaprzestania jego działalności zgodnie z art. 36?

8.2.6. Podmioty produkujące urządzenia przeciwpożarowe

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

Podczas kontroli podmiotu używającego halony do produkcji urządzeń i instalacji przeciwpożarowych należy zbadać następujące kwestie:

- Czy stosowano halony wyłącznie pochodzące wyłącznie z odzysku?
 - ✓ stosowanie halonów z produkcji („świeżych”) do produkcji urządzeń i instalacji przeciwpożarowych jest zabronione od 1996 r.
- Czy halony użyto do produkcji urządzeń i instalacji przeciwpożarowych do zastosowań krytycznych?
 - ✓ stosowanie halonów z odzysku do produkcji urządzeń i instalacji przeciwpożarowych jest zabronione od 1 maja 2004 r. z wyjątkiem zastosowań krytycznych halonów [[art. 4\(4\)\(iv\) Rozporządzenia](#)] (lista dozwolonych zastosowań krytycznych znajduje się w [aneksie VII do Rozporządzenia](#))
- Czy producent prowadzi ewidencję substancji kontrolowanych?
- Czy oznakowano zbiorniki zawierające halony?

Przepisy wynikające z REACH

- Czy podmiot przestrzega wszelkich ograniczeń dotyczących stosowania substancji i preparatów, jak to określono w załącznikach XVI i XVII (jeśli jakiś halon tam by się znalazł)?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny (obowiązuje jedynie dla substancji zarejestrowanych)?
- Czy przeprowadza ocenę ryzyka i zmniejsza ryzyko wynikające z występowania jakiegokolwiek czynnika chemicznego w miejscu pracy?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny?
- Czy przekazuje bezpośrednio do ich dostawców nowe informacje o zagrożeniach powodowanych przez substancję?

- Czy nie utrudnia dostępu do informacji niemających charakteru poufnego odnoszących się do jego udziału w obrocie substancjami przez okres min. 10 lat od zaprzestania jego działalności zgodnie z art. 36?
- Czy przygotowuje i dostarcza dalszym użytkownikom i dystrybutorom informacje o substancjach niesklasyfikowanych zgodnie z wymaganiami art. 32, a w szczególności czy zaleca odpowiednie środki zarządzania ryzykiem, którzy są niżej od niego w łańcuchu dostaw odpowiednie dla ich zastosowań?

8.2.7. Podmioty produkujące i używające rozpuszczalniki

Podczas kontroli podmiotu produkującego lub używającego rozpuszczalniki do mycia części metalowych, w elektronice, do czyszczenia, w procesach chemicznych do rozpuszczania polimerów, żywic, do prania odzieży na sucho należy sprawdzić czy nie stosowane są do tych celów SZWO (CFCs, tetrachlorek węgla, 1,1,1-trichloroetan, HCFCs)

- ✓ W Polsce **zakazano stosowania SZWO jako rozpuszczalników**:
- ✓ CFCs, CCl₄ i 1,1,1-trichloroetan – brak możliwości uzyskania pozytywnej opinii do wniosku o wydanie pozwolenia na przywóz do stosowania jako rozpuszczalnik od 1996 r.
- ✓ HCFCs – brak możliwości uzyskania pozytywnej opinii do wniosku o wydanie pozwolenia na przywóz do stosowania jako rozpuszczalnik od 1999 r.

Uwaga: często producenci środków myjących i rozpuszczalników nie podają składu chemicznego, co utrudnia kontrolę.

8.2.8. Podmioty serwisujące urządzenia zawierające substancje kontrolowane, w tym prowadzące odzysk, recykling, i regenerację SZWO

Podczas kontroli serwisantów urządzeń i instalacji chłodniczych i klimatyzacyjnych oraz przeciwpożarowych, jak również firm prowadzących odzysk, recykling czy regenerację SZWO należy zbadać następujące kwestie:

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

- Czy nie stosuje się CFCs i mieszanin zawierających CFCs do serwisowania urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych (jest to zabronione od 24 grudnia 2002 r. na mocy ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o postępowaniu z substancjami zubożającymi warstwę ozonową – Dz.U. z 2001 r. Nr 52, poz. 537, a obecnie [art. 4 Rozporządzenia](#))
- Czy serwisowane halonem urządzenia bądź instalacje mieszczą się w kategorii zastosowań krytycznych ([Aneks VII Rozporządzenia](#)) ?

- ✓ Serwisowanie pozostałych urządzeń bądź instalacji jest zabronione od 1 maja 2004 r. [[art. 4\(4\)\(iv\) Rozporządzenia](#)]
- Czy halony używane do serwisowania pochodzą z odzysku?
- Czy serwisant urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych lub przeciwpożarowych posiada świadectwo kwalifikacji wydane przez uprawnioną jednostkę [[rozdz. 3 Ustawy](#)]?
- Czy serwisant posiada wyposażenie techniczne odpowiednie dla wykonywanej czynności (naprawa oraz obsługa techniczna urządzeń i instalacji, odzysk, recykling, regeneracja SZWO) [[Rozporządzenie MGiP z 2 września 2004](#)]?
- Czy serwisant lub podmiot dokonujący odzysku, recyklingu lub regeneracji SZWO prowadzi ewidencję substancji kontrolowanych?
- Czy pojemniki wykorzystywane przez serwisantów lub prowadzących odzysk, recykling i regenerację SZWO są właściwie oznakowane?

Przepisy wynikające z REACH

- Czy serwisant przestrzega wszelkich ograniczeń dotyczących stosowania substancji i preparatów, jak to określono w załącznikach XVI i XVII (dot. tetrachlorku węgla, 1,1,1,-trichloroetanu oraz innych SZWO, jeśli jakaś z s.k. tam by się znalazła)?
- Czy stosuje substancje, dla których udzielono zezwolenia, tak jak określono w zezwoleniu (ta informacja powinna znajdować się w karcie charakterystyki pochodzącej od dostawcy) lub czy złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na stosowanie substancji wymienionych w załączniku XIV (jeśli jakaś z s.k. tam by się znalazła)?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny (obowiązuje jedynie dla substancji zarejestrowanych)?
- Czy wprowadza środki zarządzania ryzykiem określone w karcie charakterystyki?
- W przypadku otrzymania karty charakterystyki z załączonym scenariuszem narażenia czy:
 - ✓ jeżeli jego zastosowanie jest objęte scenariuszem narażenia, wprowadza środki zarządzania ryzykiem wg scenariusza narażenia, załączonego do karty charakterystyki?
 - ✓ jeżeli jego zastosowanie nie jest objęte załączonym do karty charakterystyki scenariuszem narażenia, poinformował o tym dostawcę (tzn. poinformował go o

tym zastosowaniu w celu uzyskania statusu zidentyfikowanego zastosowania) i oczekuje na kartę charakterystyki ze zaktualizowanym scenariuszem narażenia lub przeprowadzi własną ocenę bezpieczeństwa chemicznego i utworzy RBCh (jeżeli jego tonaż ≥ 1 tony rocznie oraz stężenie substancji kontrolowanej w preparacie $> C_{gr}$) i powiadomi Agencję?

- Czy przeprowadza ocenę ryzyka i zmniejsza ryzyko wynikające z występowania jakiegokolwiek czynnika chemicznego w miejscu pracy?
- Czy przekazuje bezpośrednio do ich dostawców nowe informacje o zagrożeniach powodowanych przez substancję, a także informacje wywołujące wątpliwości co do środków zarządzania ryzykiem określonych w kartach charakterystyki dla określonych zastosowań?
- Czy dostarcza karty charakterystyki w przypadkach określonych w art. 31 oraz zaleca odpowiednie środki zarządzania ryzykiem i załącza scenariusze narażenia dalszym użytkownikom, którzy są niżej od niego w łańcuchu dostaw odpowiednie dla ich zastosowań?
- Czy przygotowuje i dostarcza dalszym użytkownikom i dystrybutorom informacje o substancjach niesklasyfikowanych zgodnie z wymaganiami art. 32, a w szczególności czy zaleca odpowiednie środki zarządzania ryzykiem, którzy są niżej od niego w łańcuchu dostaw odpowiednie dla ich zastosowań?
- Czy nie utrudnia dostępu do informacji niemających charakteru poufnego odnoszących się do jego udziału w obrocie substancjami przez okres min. 10 lat od zaprzestania jego działalności zgodnie z art. 36?

8.2.9. Podmioty używające urządzenia chłodnicze i klimatyzacyjne

Podczas kontroli użytkowników urządzeń i instalacji chłodniczych i klimatyzacyjnych należy zbadać następujące kwestie:

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

- Czy urządzenia bądź instalacje chłodnicze i klimatyzacyjne zawierające powyżej 3 kg czynnika chłodniczego mają założoną kartę urządzenia [[art. 7 Ustawy](#)]?
- Czy dopełniono obowiązku sprawdzania szczelności takich urządzeń bądź instalacji [[art. 8 ust. 3 Ustawy](#)]:
 - ✓ co rok - przy zawartości czynnika: 3 - 30 kg
 - ✓ co 1/2 roku przy zawartości czynnika: 30 - 300 kg
 - ✓ co 1/4 roku przy zawartości > 300 kg czynnika

Przepisy wynikające z REACH

Ta grupa podmiotów stanowi w rozumieniu przepisów REACH dalszych użytkowników – użytkowników zawodowych, gdyż mamy tu do czynienia ze stosowaniem substancji kontrolowanych w wyrobach do celów zawodowych, np. chłodniach. Należy przeto zbadać:

- Czy wprowadza środki zarządzania ryzykiem określone w karcie charakterystyki?
- W przypadku otrzymania karty charakterystyki z załączonym scenariuszem narażenia czy:
 - ✓ jeżeli jego zastosowanie jest objęte scenariuszem narażenia, wprowadza środki zarządzania ryzykiem wg scenariusza narażenia, załączonego do karty charakterystyki?
 - ✓ jeżeli jego zastosowanie nie jest objęte załączonym do karty charakterystyki scenariuszem narażenia, poinformował o tym dostawcę (tzn. poinformował go o tym zastosowaniu w celu uzyskania statusu zidentyfikowanego zastosowania) i oczekuje na kartę charakterystyki ze zaktualizowanym scenariuszem narażenia lub przeprowadzi własną ocenę bezpieczeństwa chemicznego i utworzy RBCh (jeżeli jego tonaż ≥ 1 tony rocznie oraz stężenie substancji kontrolowanej w preparacie $> C_{gr}$) i powiadomi Agencję?
- Czy przeprowadza ocenę ryzyka i zmniejsza ryzyko wynikające z występowania jakiegokolwiek czynnika chemicznego w miejscu pracy?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny?
- Czy przekazuje bezpośrednio do ich dostawców nowe informacje o zagrożeniach powodowanych przez substancję, a także informacje wywołujące wątpliwości co do środków zarządzania ryzykiem określonych w kartach charakterystyki dla określonych zastosowań?
- Czy nie utrudnia dostępu do informacji niemających charakteru poufnego odnoszących się do jego udziału w obrocie substancjami przez okres min. 10 lat od zaprzestania jego działalności zgodnie z art. 36?

8.2.10. Fumigatorzy

Podczas kontroli podmiotów używających bromku metylu do fumigacji gleby, towarów bądź obiektów należy zbadać następujące kwestie:

Przepisy szczegółowe dot. SZWO

- Spełnianie wymagań wynikających z *Rozporządzenia*:
 - Czy bromek metylu przeznaczony do zastosowań [QPS](#) Błąd! Nie zdefiniowano zakładki. był rzeczywiście stosowany do tego celu?
 - Czy bromek metylu jest stosowany do konkretnych, ściśle określonych zastosowań krytycznych, na które została wydana zgoda strony Protokołu Montrealskiego i KE [[art. 4\(2\) Rozporządzenia](#)]?
- Spełnianie wymagań wynikających z *Ustawy*:
 - Czy pojemniki zawierające bromek metylu są podwójnie oznakowane?
 - Czy podmiot używający bromek metylu prowadzi ewidencję substancji kontrolowanej, zgodnie z wzorem przedstawionym w załączniku nr 2 do [Rozporządzenia MGiP z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie ewidencji substancji kontrolowanej](#)?
 - Czy przekazywane są informacje zawarte w w/w ewidencji substancji kontrolowanych raz w roku do 28 lutego za rok poprzedni do Instytutu Chemii Przemysłowej im prof. I Mościckiego w Warszawie, ul. Rydygiera 8 [[art. 5 ust. 1 Ustawy](#)]?
 - Czy prowadzona jest dodatkowa ewidencja dla zastosowań kwarantannowych i przedwysyłkowych (QPS) zgodnie z artykułem [4 ust. 2 \(iii\) Rozporządzenia](#)?
- Spełnienie wymagań wynikających z ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. nr 11, poz. 94 z późn. zm.)
 - Czy treść etykiety-instrukcji stosowania środka ochrony roślin jest zgodna z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 czerwca 2004 r. w sprawie wymagań dotyczących treści etykiety-instrukcji stosowania środka ochrony roślin (Dz. U. z 2004 r. nr 141, poz. 1498)
 - Czy fumigator posiada zaświadczenie o ukończeniu szkolenia zgodne ze wzorem zawartym w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 26 maja 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla jednostek organizacyjnych prowadzących szkolenia w zakresie obrotu, konfekcjonowania lub stosowania środków ochrony roślin, programów tych szkoleń oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu szkolenia (Dz. U z 2004 r, nr 140, poz. 1490)

Przepisy wynikające z REACH

Ta grupa podmiotów stanowi w rozumieniu przepisów REACH dalszych użytkowników – użytkowników profesjonalnych, gdyż mamy tu do czynienia ze stosowaniem substancji kontrolowanych w celach zawodowych – do ułatwienia produkcji rolniczej. Należy przeto zbadać:

- Czy serwisant przestrzega wszelkich ograniczeń dotyczących stosowania bromku metylu, jeśli by to określono w załącznikach XVI i XVII?
- Czy, jeśli bromek metylu znalazłby się na liście substancji, dla których udzielono zezwolenia, fumigator stosuje go tak jak określono to w zezwoleniu (ta informacja powinna znajdować się w karcie charakterystyki pochodzącej od dostawcy) lub czy złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na stosowanie substancji wymienionych w załączniku XIV?
- Czy ustosunkowuje się do wszystkich decyzji wymagających dalszych informacji podjętych w wyniku przeprowadzenia procesu oceny (obowiązuje jedynie dla substancji zarejestrowanych)?
- Czy wprowadza środki zarządzania ryzykiem określone w karcie charakterystyki?
- W przypadku otrzymania karty charakterystyki z załączonym scenariuszem narażenia czy:
 - ✓ jeżeli jego zastosowanie jest objęte scenariuszem narażenia, wprowadza środki zarządzania ryzykiem wg scenariusza narażenia, załączonego do karty charakterystyki?
 - ✓ jeżeli jego zastosowanie nie jest objęte załączonym do karty charakterystyki scenariuszem narażenia, poinformował o tym dostawcę (tzn. poinformował go o tym zastosowaniu w celu uzyskania statusu zidentyfikowanego zastosowania) i oczekuje na kartę charakterystyki ze zaktualizowanym scenariuszem narażenia lub przeprowadzi własną ocenę bezpieczeństwa chemicznego i utworzy RBCh (jeżeli jego tonaż ≥ 1 tony rocznie oraz stężenie substancji kontrolowanej w preparacie $> C_{gr}$) i powiadomi Agencję?
- Czy przeprowadza ocenę ryzyka i zmniejsza ryzyko wynikające z występowania jakiegokolwiek czynnika chemicznego w miejscu pracy?
- Czy przekazuje bezpośrednio do ich dostawców nowe informacje o zagrożeniach powodowanych przez bromek metylu, a także informacje wywołujące wątpliwości co do środków zarządzania ryzykiem określonych w kartach charakterystyki dla jego zastosowań?

- Czy dostarcza karty charakterystyki w przypadkach określonych w art. 31 oraz zaleca odpowiednie środki zarządzania ryzykiem i załącza scenariusze narażenia dalszym użytkownikom, którzy są niżej od niego w łańcuchu dostaw odpowiednie dla ich zastosowań?
- Czy nie utrudnia dostępu do informacji niemających charakteru poufnego odnoszących się do jego udziału w obrocie substancjami przez okres min. 10 lat od zaprzestania jego działalności zgodnie z art. 36?

ⁱ. Przepis *Ustawy*:

Art. 16. Podmiot dokonujący obrotu, w sposób inny niż w związku z obsługą techniczną lub naprawą urządzenia albo instalacji, jest obowiązany do zamieszczenia informacji, w prowadzonej przez siebie ewidencji substancji kontrolowanych, o numerze świadectwa kwalifikacji osoby lub NIP podmiotu, który nabywa lub otrzymuje substancje kontrolowane.

ⁱⁱ Cgr- stężenia graniczne:

- a) odpowiednie stężenia określone w tabeli znajdującej się w art. 3 ust. 3 dyrektywy 1999/45/WE (Tabela II. Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych zwanego niżej rozp. „kasyfikacja”- Stężenia substancji niebezpiecznych w preparacie wymagające uwzględnienia tych substancji w klasyfikacji preparatu)
- b) stężenia graniczne podane w załączniku I do dyrektywy 67/548/EWG (wykaz SN);
- c) stężenia graniczne podane w części B załącznika II do dyrektywy 1999/45/WE (wartości graniczne stężeń przy ocenie zagrożeń dla zdrowia – tabele stężeń gr. z rozp. „klasyfikacja”);
- d) stężenia graniczne podane w części B załącznika III do dyrektywy 1999/45/WE (wartości graniczne stężeń przy ocenie zagrożeń dla środowiska – tabele stężeń gr. z rozp. „klasyfikacja”);
- e) stężenia graniczne podane w uzgodnionych pozycjach wykazu klasyfikacji i oznakowania (ustanowionego przez Agencję w formie bazy danych zgodnie z przepisami tytułu XI rozporządzenia REACH);
- f) 0,1% wag., jeżeli substancja spełnia kryteria przedstawione w załączniku XIII do rozporządzenia REACH (PBT oraz vPvB).